

Sygn. akt I CSK 3517/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa P. S. i H. S.

przeciwko M. A. i G. A.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
na posiedzeniu niejawnym 24 lutego 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie
z 11 stycznia 2022 r., sygn. akt VII Ca 664/21,

1. Odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. Zasądza od powodów na rzecz pozwanych kwotę 2.700 zł
(dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powodowie P. S. i H. S. wnieśli o uzgodnienie treści ksiąg wieczystych z rzeczywistym stanem prawnym w zakresie ksiąg wskazanych pozwie. Powodowie domagali się by w dziale II każdej z wyżej wymienionych ksiąg wieczystych wykreślić prawo własności wpisane na rzecz M. A. i G. A. oraz dokonać w to miejsce wpisu prawa własności na rzecz P. S. i H. S., argumentując, że sprzedaż tych nieruchomości w postępowaniu upadłościowym, jako obciążona wadami prawnymi jest nieważna.

Wyrokiem z 23 czerwca 2021 r. Sąd Rejonowy w Koszalinie oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Wyrokiem z 11 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie, po rozpoznaniu apelacji powodów, oddalił apelację oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego.

Od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie skargę kasacyjną wywiedli powodowie, zaskarżając go w całości.

Pozwani w odpowiedzi na skargę kasacyjną wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie solidarnie od powodów na ich rzecz kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wnieśli o jej oddalenie oraz zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanych kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi kasacyjnej, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej powodów P. S. i H. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z 11 stycznia 2022 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżący wskazali, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w

orzecznictwie sądów jak również, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12 oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14,), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Sygnalizowana przez skarżących kwestia nie może być przedmiotem badania Sądu Najwyższego, gdyż jej rozstrzygnięcie pozostanie bez wpływu na wynik sprawy. Jak słusznie wskazały Sądy obu instancji szczegółowy tryb sprzedaży nieruchomości z wolnej ręki nie był w tym czasie określony w przepisach wykonawczych. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 16 kwietnia 1998 r. w sprawie trybu sprzedaży z wolnej ręki nieruchomości, handlowego statku morskiego lub statku żeglugi śródlądowej w postępowaniu upadłościowym (Dz.U. nr 55, poz. 360), weszło w życie 14 maja 1998r., ale na mocy art. 5 ustawy z 31 lipca 1997r o zmianie rozporządzenia Prezydenta RP z 24 października 1934r - Prawo upadłościowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 117, poz.751) miało zastosowanie do postępowań upadłościowych wszczętych po dniu 3 stycznia 1998 r. W zakresie umowy z 26 maja 2000 r. sprzedaży nieruchomości, których dotyczy postępowanie, wszystkie warunki przewidziane w w/w przepisach zostały spełnione. Prawidłowość wszystkich czynności przeprowadzonych w postępowaniu upadłościowym, w tym sprzedaż nieruchomości, została oceniona w tym

postępowaniu zarówno w pierwszej, jak i drugiej instancji i orzeczenia w nich wydane są prawomocne. Również kasacja wywiedziona przez upadłych, została postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 1998r oddalona. Jako takie orzeczenia korzystają z prawomocności materialnej wyrażonej w art. 365 § 1 k.p.c., która oznacza związanie treścią prawomocnych orzeczeń nie tylko stron i sądu, który je wydał, lecz również innych sądów i organów. Oznacza to w szczególności, że nie mogą być ponownie badane okoliczności związane z podstawami wszczęcia i prowadzenia postępowania upadłościowego wobec powodów, czy sposobu jego zakończenia. Ocena prawna mogła jedynie dotyczyć zdarzeń prawnych pozostających poza tokiem postępowania upadłościowego, jednak powodowie nie wykazali by jakiegokolwiek nieprawidłowości związane z umową sprzedaży prowadziły do nieważności tej czynności prawnej.

Powołanie się zaś na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, oraz podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por.m.in. postanowienia z 15 października 2002 r., II CZ 102/02 z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, z 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, z 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, z 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17 z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17).

Wątpliwości prawne przedstawione przez skarżących nie czynią zadość powyższym wymaganiom, gdyż przedstawiony wywód nie zawiera przytoczenia

orzeczeń Sądów, z których wynikałyby wskazywane przez skarżących wątpliwości związane z dopuszczalnością powództwa w trybie art. 10 u.k.w.h.

W zakresie ostatniej z sygnalizowanych przez skarżących przesłanek przyjęcia ich skargi kasacyjnej do rozpoznania należy podkreślić, iż w judykaturze Sądu Najwyższego wyjaśniono, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12 i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16,). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, postanowienie Sądu Najwyższego z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej powodów nie pozwala przyjąć, by była ona – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Skarżący nie wykazali, że zastosowanie powołanych w podstawach skargi przepisów, których naruszenie miałoby wskazywać na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, było – w okolicznościach sprawy – oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżone orzeczenie jest oczywiście nieprawidłowe.

Z tych wszystkich względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 3, art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ k.p.c.